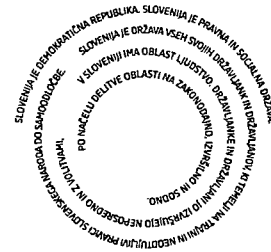

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 97 19, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 15. november 2019

mag. Dejan Židan
Predsednik Državnega zbora RS

Predsednica Komisije za poslovnik
mag. Karmen Furman

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	15-11-2019
Šifra:	020-02/19-281
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

POBUDA ZA SPREMEMBO POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA

S to pobudo daje poslanec Državnega zbora, Zmago Jelinčič Plemeniti, vodja poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke po, 4. alineji 37. člena Poslovnika državnega zbora (v nadaljevanju PoDZ-1) pobudo za spremembo PoDZ-1 na

komisijo za poslovnik.

Predlagatelj daje naslednjo pobudo, in sicer v smeri, da se sprejme nov člen ter da se dopolni Poslovnik državnega zbora.

1. člen

Za 27. členom se doda novo podpoglavje z naslovom »5. Društvo novinarjev Slovenije« in 27. a člen, ki se glasi:

27.a člen

»Društvo novinarjev Slovenije, daje mnenje o sprejemljivosti predlogov zakonov, drugih aktov in amandmajev, če so ti skladni z javnim mnenjem¹.«

¹ Za Rousseauja "četrti oblast" ni bil tisk, pač pa "javno mnenje", ki skupaj z moralo in običaji – predstavlja" sile, ki so našim političnim mislecem povsem neznane, od katerih pa je odvisno vse drugo". Tako o tem Rousseau, Jean Jacques (1762/1960): Družbena pogodba ali načela državne prava. Ljubljana: Cankarjeva založba, str. 124

2. člen

V 2. alineji prvega odstavka 42. člena Poslovnika državnega zbora se za besedilom zakonodajno-pravne službe doda besedilo, ki se glasi:

» Društva novinarjev Slovenije«.

3. člen

V prvem odstavku 48. člena Poslovnika državnega zbora se za besedilom zakonodajno-pravne službe doda besedilo, ki se glasi:

»mnenje Društva novinarjev Slovenije«.

4. člen

V drugem odstavku 120. člena Poslovnika državnega zbora se za besedilom zakonodajno-pravne službe doda besedilo, ki se glasi:

»in Društvo novinarjev Slovenije«.

5. člen

v 147. členu Poslovnika državnega zbora se za besedilom zakonodajno-pravne službe doda besedilo, ki se glasi:

»Društvu novinarjev Slovenije«

Obrazložitev:

Cilji:

Sprememba in dopolnitev Poslovnika državnega zbora ne gre v smeri preverjanja skladnosti z ostalimi zakoni, kot v zakonodajnem postopku to počne ZPS, temveč gre izključno za dajanje mnenja k sami vsebini zakona. Prav tako se Društvo novinarjev Slovenije ne vključuje v postopek, ki se nanaša na sprejem avtentične razlage zakona. Društvo novinarjev Slovenije je tudi izključeno iz postopka obravnave zadev EU, ker verjamemo, da so novinarji svoje delo opravili že na ravni EU.

Prav tako se Društvo novinarjev Slovenije izključuje iz vseh preostalih postopkov, določenih v Poslovniku o državnem zboru, kot so: postopek za sprejem državnega proračuna, postopek za spremembo ustave, postopek v zvezi z referendumom itn.

Cilj pobude je nedvomno doseči umirjeno poročanje medijev, kateri trend je v zadnjem času v porastu.

Načela:

S to pobudo se medijem daje možnost, da preko izdelave "mnenj" ne bodo mogli zlorabljeni nadzora nad političnim delovanjem, temveč se bodo kot avtonomen steber družbene moči povabilo h konstruktivnemu sodelovanju.

S to pobudo se vzpostavlja odgovornost medijev v odnosu:

- do javnosti, saj mediji služijo interesom javnosti in delujejo kot njen "organ",
- med mediji in drugimi vejami oblasti ter
- odnosu moči znotraj medijev samih².

Obrazložitev k 1., 2., 3., 4., in 5. členu:

V Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke menimo, da so se od sprejema Poslovnika državnega zbora razmere v družbi spremenile do takšne mere, da je potrebno na novo urediti sam zakonodajni postopek. Mediji imajo vedno večjo vlogo pri razsvetljevanju javnosti (učinek nastanka svetovnega spleta) in spodbujanju demokratičnih procesov. S svojim mnenjem bo lahko po novem Novinarsko društvo Slovenije pomagalo tistim, ki sodijo napak, oblikovati pravilnejše sodbe na temelju zanesljivih informacij. V poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke menimo, da je Društvo novinarjev Slovenije, reprezentativna organizacija za medije, ki delujejo na območju Republike Slovenije. Tako izhaja tudi iz 1. člena Statuta društva novinarjev Slovenije, kjer je določeno, da so stanovska organizacija, ki združuje novinarje, ki se poklicno ukvarjajo z javnim obveščanjem.

Novinarji so v naši državi vezani na profesionalne standarde in kodekse, ki zagotavljajo strokovnost in objektivnost. Verjamemo, da mediji ne popuščajo raznoraznim pritiskom in se držijo izključno stroke.

Vidimo, da imajo v današnjih časih mediji popolnoma drugačno vlogo, kot so jo imeli v letu 2002, ko je bil sprejet obstoječ Poslovník državnega zbora (Uradni list RS, št. 35/02 z dne 19.4.2002). Mediji niso postali le samostojni, od državljanov neodvisen udeleženec v političnih procesih, ampak postajajo deležni čedalje več svobode in manj odgovorni kot posamezni državljani. Ker imajo le moralno zavezo odgovornosti javnosti, so v privilegiranem položaju. Zato je prav, da se jim ponudi omenjeno

² Slavko Splichal, Publiciteta, množični mediji in delitev oblasti, Teorija in praksa let. 38, 2001

sodelovanje v zakonodajnem postopku. Mediji bodo tako imeli tudi možnost vpogleda v strokovno izdelana mnenja zakonodajno pravne službe in bodo lahko na njih podati stališča. Verjamemo, da bo v tem primeru odtehtala moč argumenta (strokovnost) in ne argument moči.

Pobuda je skladna s stališčem Ustavnega sodišča, saj je: "Ustavno sodišče je že presodilo, da ima zaradi načela prilagajanja prava družbenim razmerjem, ki spada med načela pravne države, samo zakonodajalec pooblastilo in dolžnost spreminjati zakonodajo, če to narekujejo spremenjena družbena razmerja³".

Zakonodajalec lahko enak položaj pravnih subjektov v različnih zaporednih časovnih obdobjih uredi različno. Samo po sebi to ni v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave Republike Slovenije.

Menimo, da je moč medijev lahko celo večja od moči drugih vej oblasti skupaj, zato je prav, da se jim ponudi možnost preko združenja "Društva novinarjev Slovenije", sodelovanje preko izdelave "mnenj" v samem zakonodajnem postopku. Moramo se zavedati, da neodvisni novinarji v večini svojega poslanstva opravijo pravično delo, saj so novinarji navsezadnje varuhi demokracije.

Gre za nesporne strokovnjake na svojem področju, kjer običajno po zaključku študija na Fakulteti za družbene vede nadaljujejo strokovnost v raznoraznih medijskih hišah. Novinarji so zaradi svoje širine znanj (poznavanje družbenega in kulturnega prostora) sposobni kritičnega mišljenja, s katerim se objektivno razume problem o situaciji, katera se s sprejetjem zakona na novo formulira. Takšnega znanja pravniki nimajo in ga ne morejo imeti. Težko si je predstavljati boljšega strokovnjaka na tem področju, kot je to novinar, ki spremlja področja, o katerih poroča že vrsto let. Imamo celo specifične medije, kot je to časnik Finance, kjer se obravnavajo večino finančno/gospodarske teme. Poznamo cel kup novinarjev, ki so strokovnjaki na področju okoljevarstvenih tem, na področju ustavne ureditve, na področju zunanje politike, na področju naravoslovja in še bi lahko naštevali. Takšno znanje je prav, da družba izkoristi, in sicer v zakonodajni veji oblasti, saj tako zakonodajalec kot tudi mediji težita k temu, da bi bila v državi blaginja. Novinarji, ki delujejo na tem področju, imajo znanje in izkušnje, ki so po našem mnenju celo boljše od pravnih strokovnjakov v Zakonodajno pravni službi. Gre za zaposlene, ki opravljajo svoje delo skozi oči pravnikov, na drugi strani pa so novinarji tisti, ki imajo izdelano filigransko znanje na tem področju. Ker ima njihovo mnenje v družbi velik pomen, je prav, da sodelujejo s svojimi mnenji v samem postopku sprejemanja zakonov.

³ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-74/15 z dne 17.3.2016

Glede na določilo drugega odstavka 3. člena Republike Slovenije, vse tri veje oblasti svojo moč črpajo iz ljudstva. Mediji svojo moč črpajo na ekonomskem polju, v sferi javnosti. Če izdelek, ki ga medij objavi na trgu, ne doseže določene vrednosti, tudi nima nobene moči. Mediji imajo družbeno moč (po našem mnenju so avtonomen steber družbene moči), saj imajo sposobnost vplivanja na vedenja in razmišljanja ljudi. Mediji so edina "veja oblasti", ki ni odgovorna ljudstvu. Filozofsko vprašanje na tem mestu je, kdo nadzoruje nadzornike? Medijem tako trenutno pripada več svobode, kot preostalim predstavnikom vej oblasti. Kazenski zakonik iz leta 1994, ki več ne velja, je urejal kaznivost odgovornega urednika oz. tistega, ki ga je nadomeščal. Šlo je za t.i. kaskadno odgovornost. Tudi ta sprememba govori v prid spremenjenim družbenim razmeram.

Kot nesporno je potrebno poudariti, da je zakonodajna veja oblasti edina veja oblasti, ki novinarjem dovoljuje, da procesu parlamentarnih odločitev gledajo – razen pri zadevah, povezanih z nacionalno varnostjo - v drobovje. Navsezadnje pa mediji niso zgolj prenašalci informacij, temveč s tem, ko imajo prednostni dostop do informacij, javno mnenje tudi sami aktivno ustvarjajo.

V poslanski skupini se zavedamo, da primerjalno pravno naša pobuda ni skladna, vendar Poslovnik državnega zbora niti ni materija, ki bi se urejala na ravni EU.

Menimo, da je demokracija v Republiki Sloveniji razvita na tako visokem nivoju, da odpadejo stereotipi, kateri so dajali več desetletij funkcijo in obstoj medijem zaradi nezaupanja, na katerem bi naj bile zasnovane politične institucije. Potrebne so spremembe in tem spremembam se sledi. Zato se s to pobudo medijem na strežaj odpirajo vrata v sam zakonodajni postopek in se jim ponudi, da v njem tudi aktivno sodelujejo s svojimi mnenji.

S takšnim delovanjem, se bodo vzpostavila tudi moč znotraj medijev samih.

S to pobudo se prav tako popravlja trenutno stanje v družbi, ko mediji sami izbirajo, katere teme so prioritete in se jih postavi v vlogo, ko se bodo morali opredeliti do vseh aktualnih zakonskih sprememb. S tem se bo nedvomno zagotovila bolj pristna informacija za navadnega državljana, ki ne spremlja politike, saj ne bo mogoče s selekcioniranjem tem, o katerih se poroča, vplivati na javno mnenje. Na tak način se nedvomno spodbujajo in krepijo demokratični procesi v državi.

Naslovno komisijo vljudno prosim za obravnavo spremembe in dopolnitev poslovnika DZ v okviru zgoraj predlaganih predlogih.

S spoštovanjem,

Zmago Jelinčič Plemeniti
vodja poslanske skupine SNS

